

บทที่ 14

กลุ่มผลประโยชน์

สุรุ่ย นราธิศุล

1. ความนำ

กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) คือกลุ่มของบุคคลที่รวมกันเพื่อประโยชน์อื่นๆ หรือมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน และมีความต้องการที่จะให้นโยบายของรัฐบาลสนองตอบต่อความต้องการของกลุ่มนั้น การรวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์มีลักษณะคล้ายคลึงกับการรวมกันเป็นพรรคการเมือง ความแตกต่างของกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมืองอยู่ตรงที่ พรรครักการเมือง ต้องการเป็นรัฐบาลเพื่อกำหนดนโยบายเสียง เส่วนกลุ่มผลประโยชน์ไม่ต้องการเป็นรัฐบาลเอง แต่ต้องการให้รัฐบาลมีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม นักวิชาการชาวต่างประเทศท่านหนึ่งเคยกล่าวว่า ในประเทศไทยสมาคมหรือกลุ่มเอกชนต่าง ๆ ยังมีความสำคัญน้อยมาก ไม่มีกลุ่มใดมีอิทธิพลหรือพลังมากพอที่จะโน้มน้าวรัฐบาลให้ปฏิบัติตามความต้องการที่กลุ่มนั้นต้องการได้ และไม่มีกลุ่มใดที่มีความสามารถในการที่จะก่อรูปประชาชนดิ (Public opinion)¹ คำกล่าววนี้เป็นความจริงอยู่มากก่อนที่นิสิตนักศึกษาจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มนี้ได้สำเร็จ ในปี 2514 ก่อนหน้านั้นมีการวิพากษ์วิจารณ์กันเสมอว่า การที่สภาการณ์ทางการเมืองของไทยโดยทั่วไปไม่วิรัฒนาการไปสู่รูปแบบของประชาธิปไตยเท่าที่ควร จึงถูกกลุ่มผลประโยชน์คือการขาดกษัตริย์และสังคมที่ทำให้เกิดดุลย์แห่งอำนาจระหว่างรัฐและประชาชน

อย่างไรตามในปัจจุบันนี้ การรวมตัวในรูปของกลุ่มพลังเพื่อต่อรองหรือเรียกร้องให้รัฐบาลสนองตอบต่อความต้องการของกลุ่มมีเพิ่มขึ้น ทั้งในรูปแบบการรวมแบบหลวม ๆ เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวตามสถานการณ์ เช่น กลุ่มชาวสวนยาง กลุ่มชาวไร่ยาสูบ หรือในลักษณะการมีองค์กรเป็นทางการ เช่น กลุ่มแรงงานต่าง ๆ การรวมตัวของกลุ่มนักศึกษา นักวิชาการ ทั้งในรูปแบบเฉพาะกิจและองค์กรก็มีปรากฏเคลื่อนไหวต่อนโยบายสาธารณะอยู่เสมอ อย่างน้อยที่สุดก็ในลักษณะของการเผยแพร่ความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์นโยบายทำให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องนโยบายมากขึ้น

2. ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

ความจริงในเมืองไทยการรวมกันของเอกชนในรูปของกลุ่มหรือสมาคมนั้นมีอยู่มาก และมีมานานแล้ว แต่ทว่าแต่ละกลุ่มนี้มีบทบาททางด้านการเมืองน้อยมาก ถ้าจะยึดถือคำนิยามที่บรรยายลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์นี้ในบรรยายการเมืองของประชาธิปไตยตะวันตกที่ว่า “กลุ่มผลประโยชน์คือกลุ่มหรือองค์กรเอกชนใด ๆ ที่มิใช่กลุ่มนักการเมือง แต่ส่วนจะโน้มนำา นโยบายสาธารณะบางส่วนให้คล้อยตามหรืออำนวยประโยชน์แก่ผลประโยชน์ของกลุ่มของตน”³ เป็นมาตรการวัดแล้ว ในสังคมไทยก่อนหน้า 2514 มีกลุ่มผลประโยชน์น้อยมาก เพราะส่วนใหญ่ของสมาคมหรือกลุ่มเอกชนในเมืองไทยหาได้ไฟใจในอันที่จะเกี่ยวข้องกับการเมืองและนโยบายสาธารณะไม่ จนกระทั่งหลัง 14 ตุลาคม 2516 ได้มีกลุ่มเอกชนต่าง ๆ เกิดขึ้นมาอย่างในลักษณะเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีจุดมุ่งเกี่ยวกับการเมืองและแสดงออกถึงความต้องการที่จะผลักดันรัฐบาลให้มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม อย่างไรก็ตามในการศึกษากลุ่มผลประโยชน์ของไทยจำเป็นต้องกล่าวถึงรวม ๆ กันไป ทั้งสมาคมต่าง ๆ และกลุ่มที่มีบทบาททางการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์ของไทยนั้นหากจัดแบ่งโดยยึดหลักของจุดประสงค์หรือสาเหตุของการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นมาตรการแล้ว อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มมาตรฐาน กลุ่มประเภทนี้อาจกล่าวได้ว่าแทนจะไม่มีบทบาททางการเมืองเลย เพราะการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่กิจด้วยจุดประสงค์ที่จะส่งเสริมความสามัคคีในหมู่พราภาพเดียวกัน และเผยแพร่ชื่อเสียงของกลุ่มซึ่งส่วนมากจะกระทำโดยการประกอบกิจกรรมการกุศล หรือการบันเทิงเริงรื่น กลุ่มมาตรฐานนี้รวมสมាជิกรจากที่เดียวกัน อาจจะเป็นพวกที่มารวมกันที่อยู่เดียวกัน เช่น สมาคมชาวปักช์ใต้ สมาคมชาวเหนือ เป็นต้น หรือพวกที่เคยเรียนโรงเรียนหรือสถาบันเดียวกันมา เช่น สมาคมศิษย์เก่าเทพศิรินทร์, สมาคมธรรมศาสตร์ เป็นต้น บทบาทของกลุ่มมักจะมีในวงแคบ ๆ ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับสาธารณะเท่าไอนั้น การเกี่ยวข้องกับสาธารณะส่วนใหญ่เป็นไปในรูปที่แสวงหาประโยชน์เพื่อพราภาพของตน หรือการนำาเพียงประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น จัดงานหาทุนการศึกษา, จัดแสดงดนตรีเก็บเงินช่วยทหาร ตำราจีที่ทำหน้าที่ชายแดน เป็นต้น

2. กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มประเภทนี้รวมกันเป็นกลุ่มโดยที่มีความสมัครใจที่จะรวมกันเพื่อส่งเสริมหรือกระทำการกิจการใดกิจการหนึ่ง การรวมกันอาจจะเป็นการรวมกันอย่างถาวรในรูปของสมาคมเช่น สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์, สมาคมศิริไทย เป็นต้น หรือนางครั้งอาจจะเป็นการรวมกลุ่มกันชั่วคราวชั่วคราวเพื่อกระทำการกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ เมื่อกิจการนั้นสิ้นสุดลงไป ก็ถอยตัวลง เช่น กลุ่มนักศึกษาอาสาสมัครสังเกตการณ์เลือกตั้งซึ่งตั้งขึ้นเมื่อการเลือกตั้ง

10 กุมภาพันธ์ 2512 เมื่อการเลือกตั้งผ่านพ้นไปก็ถอยศรีษะว่าจะมีบทบาท
เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่าประเทกอื่น กลุ่มประเทกนี้รู้สึกว่าจะมีบทบาท
14 ตุลาคม 2516 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทกนี้ คือมีจุดประสงค์และนโยบายในอันที่จะผลักดัน
ให้รัฐบาลกระทำหรือมีนโยบายสอดคล้องกับสิ่งที่กลุ่มเห็นว่าเป็นสิ่งที่ต้องและควรทำ เช่น
สหภาพหรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน, กลุ่มประชาชนเพื่อประชาธิปไตย, ศูนย์กลางนิสิต
นักศึกษาแห่งประเทศไทย, กลุ่มนวพล เป็นต้น กลุ่มอาสาสมัครนี้ในปัจจุบันมีการจัดตั้งขึ้น
มากราย แต่ที่มีบทบาทเด่นและเป็นแกนนำในการปลูกเร้าการเมืองแบบประชาธิปไตยได้แก่
คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) สถาบันนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย
(สนทก.) และสมาคมประชาธิปไตย

3. กลุ่มอาชีพ หลักการสำคัญในการรวมกันของกลุ่มประเทกนี้ คือ การประกอบธุรกิจ
การค้าหรือรับจ้างทำงานประเทกเดียวกัน เช่น สมาคมพ่อค้าข้าว, สมาคมเลขานุการ, สมาคม
ศิลปและการแสดง เป็นต้น การรวมกลุ่มเป็นรูปสมาคมนี้จัดได้ว่าเป็นลักษณะการรวมกันอย่าง
ถาวร แต่การรวมกันเป็นกลุ่มอาชีพนี้บางครั้งก็อาจจะเป็นการรวมกันชั่วคราวชั่วคราวเพื่อเจรจา
ต่อรอง เช่น กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าตลาดนัดสนามหลวงที่รวมกันเพื่อต่อรองไม่ให้มีการย้ายตลาดนัด
ในปี 2521 บทบาทของกลุ่มอาชีพนี้ส่งผลกระทบต่อสาธารณชนมาก เพราะแต่ละกลุ่มอยู่ในฐานะ
ของผู้ผลิตรายการ ผลประโยชน์ของกลุ่มย่อมกระทบกระเทือนโดยตรงต่อประชาชนทั่ว
ไปซึ่งอยู่ในฐานะผู้บริโภค กลุ่มอาชีพนี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเทก คือ กลุ่มนายจ้างหรือนาย
ทุน เช่น หอการค้าไทย, สมาคมพ่อค้าสิ่งทอ, สมาคมโรงภาพยนตร์ เป็นต้น และกลุ่มลูกจ้าง
เช่น สหภาพแรงงานต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ที่ถึงแม้ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ผลิตแต่สภาพ
ความเป็นจริงนั้น ชาวนาชาวไร่ไม่ได้อะไรกับผู้รับจ้าง เพราะส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะรวมกลุ่ม
เป็นสหกรณ์เพื่อขายเอง จำเป็นต้องยอมให้พ่อค้าคนกลางเป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มอาชีพสอง
ประเทกนี้ ประเทกแรกมีความเข้มแข็งกว่า เพราะมีทุนมีอิทธิพลที่จะเน้นนำนโยบายสาธารณะ
และรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน แต่กลุ่มประเทกหลักจ้างยังอยู่ในสภาพอ่อนแอก⁴ เพราะขาดทุน
ทรัพย์และความจำเป็นการดำเนินการซึ่งแบบหาเช้ากินค่ำ ทำให้ผู้นำและสมาชิกมีโอกาสน้อยมากที่
จะพัฒนากลุ่มให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กลุ่มลูกจ้างที่มีการรวมกลุ่มค่อนข้างมีประสิทธิ-
ภาพได้แก่บรรดาสหภาพรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งภายหลังการปฏิวัติของคณะกรรมการรักษาความสงบ
เรียบร้อยแห่งชาติ เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ก็ถูกกลดบทบาทลงเพราะโคนยุบเลิกการจัดตั้งใน
รูปสหภาพฯ

3. โครงสร้าง

โครงสร้างของสมาคมหรือกลุ่มเอกชนที่จัดตั้งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ไทยมักมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

1. ยกย่องคนมีอำนาจ กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มประเกกมาศกุณิและอาสาสมัครนิยมยกย่องบุคคลที่มีอำนาจ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่บุคคลสำคัญของฝ่ายบริหารประเทศขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี หรือประธานของกลุ่ม ทั้งนี้คงด้วยสาเหตุที่ว่า การที่บุคคลที่มีอำนาจเป็นผู้นำจะโดยแต่ในนามหรือในความเป็นจริงก็ตามจะทำให้กิจการของกลุ่มเป็นไปด้วยดีและสะดวก เพราะได้อำยบารมีของบุคคลสำคัญเหล่านั้นโน้มน้าวให้ผู้ที่กลุ่มต้องการความร่วมมือเกรงใจและอ่านใจความประสงค์ตลอดจนอภิสิทธิบัangประการให้ กลุ่มฝ่ายสตรีก็ต้องเอกสารรายของผู้มีตำแหน่งสูงในวงราชการ เป็นหัวหน้า อย่างไรก็ตามกลุ่มอาสาสมัครที่เกิดขึ้นภายหลังตุลาคม 2516 และมีบทบาททางการเมืองนั้นได้ละทิ้งค่านิยมนี้ไป ผู้ที่เป็นผู้นำของกลุ่มหาได้เป็นผู้มีอำนาจในวงราชการไม่ แต่มีข้อน่าสังเกตว่า ส่วนใหญ่ผู้ที่ก่อตั้งหรือดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ของกลุ่มมักจะเป็นชาวมหาวิทยาลัย คืออาจารย์หรือนิสิตนักศึกษา เช่น สหภาพเพื่อสิทธิและเสรีภาพ, กลุ่มประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในบางกลุ่มแม่ชาวมหาวิทยาลัยจะไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้โดยตรงเพราะมิได้อยู่ในสถาปัตย์ หรือสถานะเดียวกัน แต่ยังคงเข้าร่วมด้วยในฐานะที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยเหลือแนะนำสนับสนุนให้กลุ่มนั้นจัดตั้งขึ้น เช่น ศูนย์กลางนักเรียนอาชีวะแห่งประเทศไทย, กลุ่มแม่บ้าน, ซึ่งต่อมาเมื่อกลุ่มอาสาสมัครประเกกหลังนี้มีบทบาทมากขึ้นก็เกิดการจัดตั้งคุรุย์ โดยมีกุลุ่มอาสาสมัครประเกกเดียวกันเกิดขึ้นจากการสนับสนุนของผู้นำบางคนในวงราชการที่เห็นว่านิสิตนักศึกษาบทบาทมากเกินไป เช่น กลุ่มนวนพล, กลุ่มกระทิงแดง เป็นต้น

2. ขาดเอกภาพ ในสังคมไทยการแก่งแย่งชิงคีริชเด่นมีอยู่พร่าหลายแม้แต่ผู้อยู่ในวงการเดียวกันหรือร่วมกันเพื่อจะทำกิจการได้กิจการหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วแต่ละคนมักเพ่งเลิงผลประโยชน์ส่วนตนเป็นจุดหมายมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นกลุ่มผลประโยชน์ไทยจึงมักขาดเอกภาพ ในวงอาชีพเดียวกัน ก็อาจเกิดการรวมกันเป็นกลุ่มช้อนกันขึ้นแทนที่จะรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น ในวงการหนังสือพิมพ์เฉพาะในส่วนกลางปรากรวมว่ามีด้วยกันทั้งหมดถึง 3 สมาคม คือ สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, และสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ทั้งยังมีสมาคมหนังสือพิมพ์ในส่วนภูมิภาค และสมาคมนักข่าวประเกกต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งลักษณะการขาดเอกภาพนี้แม้ในกลุ่มอาสาสมัครที่เกิดขึ้นหลังตุลาคม 2516 ก็เป็นเช่นเดียวกัน เช่น มีศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และกิจยั่งมีสหพันธ์นักศึกษาเสรีแห่งประเทศไทย หรือในกลุ่มนักเรียนอาชีวะก็มี กลุ่มอาชีวะเพื่อประชาชน, ศูนย์กลางนักเรียนอาชีวะแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3. กิจกรรมเฉพาะผู้นำ กลุ่มผลประโยชน์ก็มีโครงสร้างคล้าย ๆ พรุกการเมืองไทย คือ อาจมีสมาชิกมากมายแต่การดำเนินการหรือการทำกิจกรรมของกลุ่มนักจะทำได้โดยกลุ่มกรรมการ หรือผู้นำเท่านั้น สมาชิกธรรมดามิได้มีส่วนในการตัดสินใจหรือในกลุ่มบางประเภท เช่น กลุ่มมาตุภูมิ สมาชิกมักไม่ให้ความสนใจในการดำเนินงานของกลุ่ม นอกจากจะร่วมในงานประจำปี เท่านั้น กลุ่มอาสาสมัครที่มีจุดมุ่งทางการเมืองก็มักจะร่วบรวมการสนับสนุนจากประชาชนในสังคมการซึ่นมากกว่าที่จะแสดงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เคยมีผู้ระบุทางหน้าหนังสือพิมพ์ว่า “เราท่านทั้งหลายอนหลับไม่รู้ว่อนคื้ไม่เห็น เขาถือของเราไปร่วมด้วยทุกครั้งว่า ประชาชนต้องการประชาธิรัฐกับเรา เราถือว่าพวกเรานี้เมืองไทยมี 40 ล้านคน การชูแฉละครั้งเกิดจากคนไม่กี่คนพวกก็ตีข้อมูลเอาตือ ๆ ว่าประชาชนชาวไทยเห็นด้วย ต้องการด้วย”⁵ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าโครงสร้างของกลุ่มผลประโยชน์ไทยยังจำกัดอยู่ในวงแคบไม่ได้หยิบยกถึงฐานคือประชาชน แม้ว่ากลุ่มอาสาสมัครทางการเมืองซึ่งมีบทบาทอยู่ระหว่างตุลาคม 2516 - ตุลาคม 2519 จะพยายามที่จะเข้าถึงประชาชนในชนบท เพื่อสะท้อนความคิดเห็น ความต้องการที่แท้จริง ก็ถูกมองว่าเป็นการเข้าไปปลุกระดมมากกว่าที่จะร่วบรวมความคิดเห็น⁶

4. บทบาทกลุ่มผลประโยชน์

แต่เดิมนั้นกลุ่มผลประโยชน์ไทยส่วนใหญ่มักมีบทบาทมุ่งไปในทางสนับสนานรื่นเริง บันเทิงใจ เพราะจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มประเภทมาตุภูมิสนับสนุนกิจการ สามัคคีเป็นหลัก บทบาทที่จะอำนวยประโยชน์ต่อสาธารณะจะมีอยู่บ้างก็มักเป็นการกุศล เช่น จัดรายการรับบริจาคเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบอุทกภัย เป็นต้น น้อยสماคอมหรือแทนจะไม่มีเลยที่มีบทบาททางการเมือง แม้ในปัจจุบันนี้กลุ่มผลประโยชน์ประเภทมาตุภูมิส่วนใหญ่ ก็ยังมีบทบาทเน้นในเรื่องการบันเทิงอยู่เช่นเดิม

บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ประเภทอาชีพโดยเฉพาะกลุ่มนายจ้างที่มีต่อนโยบาย สาธารณะนั้น ในกรณีเคลื่อนไหวเป็นกลุ่มหรือแสดงต่อสาธารณะไม่ค่อยมีปรากฏ เพราะส่วนใหญ่นั้นมักใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าว ดังที่นักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

แม้ในหมู่กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ของไทยก็เช่นกัน พ่อค้าอาจารวมกัน เป็นสมาคมการค้า แต่การติดต่อกับรัฐบาลนั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่าง พ่อค้ากับเจ้านายผู้มีอำนาจ หากกว่าการพยายามแสดงอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ของรัฐแบบที่การทำกันอยู่ในสหรัฐอเมริกา (Lobbying) เนื่องจากพ่อค้ายังไม่มีอำนาจ

ทางการเมือง และข้าราชการเป็นผู้มีอำนาจแต่ไม่มีเงิน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ จึงเกิดขึ้นโดยพ่อค้ามีเงินให้ข้าราชการ และข้าราชการอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ช่วยพ่อค้าในการค้าต่าง ๆ⁷

บทบาทของกลุ่มอาชีพประเภทลูกจ้าง เช่น สมภพแรงงานต่าง ๆ ก็เน้นหนักไปทางผลประโยชน์ของกลุ่มคนโดยเฉพาะ เช่น เรียกร้องค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น, ขอสวัสดิการจากนายจ้าง การเคลื่อนไหวในทางการเมืองเพื่อส่วนรวมยังมีน้อยมาก การเข้าร่วมกิมลักษณะเป็นแนวร่วมหรือผู้ตามมากกว่าที่จะเป็นผู้นำ

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพลังเอกชนเพิ่งปรากฏเห็นได้ชัดระหว่างตุลาคม 2516-ตุลาคม 2519 กลุ่มอาสาสมัครส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในระยะนี้มักมีจุดมุ่งที่จะดำเนินการไปในทางเรียกร้องหรือรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมตามแนวความคิดเห็นของกลุ่มนากกว่าที่จะมุ่งเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มคนโดยเฉพาะ เช่น เรียกร้องให้ถอนฐานที่พัต่างชาติ, ให้ประกันราคาน้ำเปลือก, เป็นต้น จุดมุ่งสำคัญจะเป็นการปลูกเร้าให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้น

การเรียกร้องหรือดำเนินการต่าง ๆ ของกลุ่มอาสาสมัครทางการเมืองเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะนี้ ส่วนใหญ่เพ่งเล็งที่ฝ่ายบริหารมากกว่าฝ่ายอื่น แต่ละครั้งที่มีการเดินขบวนมักจะขอเข้าพบนายกรัฐมนตรีโดยตรง และแจ้งความประสงค์ให้ทราบ หรือการจัดชุมนุมประท้วงเพื่อฟังคำตอบจากฝ่ายบริหาร บ่อยครั้งที่การเรียกร้องมีลักษณะบีบหรือบีบอ้าว เช่น ขอทราบคำตอบในทันทีทันใด หรือภายใน 7 วัน มีฉะนั้นไม่รับรองว่าจะไร้ผลก็ตาม เช่น เป็นต้น การเคลื่อนไหวผ่านทางด้านอื่น ๆ เช่น สมาชิกสภาคแม้จะมีบังก์เพียงประปราย และมีลักษณะเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น มิได้ใช้เป็นเป้าหมายหลักแต่อย่างใด มักยึดฝ่ายบริหารโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีเป็นศูนย์ของการเรียกร้อง

การตื่นตัวของกลุ่มผลประโยชน์ไทยในช่วง 2516 - 2519 ก่อให้เกิดผลด้านหลายประการ เช่น ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมีระดับคุณภาพความรู้ความเข้าใจทางการเมืองตื้นขึ้น มีส่วนช่วยควบคุมการกระทำการอันไม่สุจริตของข้าราชการบางคนรวมทั้งกลุ่มอาชีพประเภทพ่อค้าที่ประพฤติจะตักตวงผลประโยชน์โดยวิธีการที่มีข้อบก⁸ ในระยะนั้นหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชน ก็ให้ความสำคัญแก่ข่าวสารการเมืองมากขึ้น โดยนายสาธารณะหลายด้านที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะให้ประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ด้วยแรงผลักดันของกลุ่มอาสาสมัคร เช่น การประกันราคาข้าวเปลือกสำคัญรับเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขณะนี้มีกลุ่มต่าง ๆ มากมาย การเรียกร้องการเดินขบวนจัด

ชุมชนจึงเกิดขึ้นป้อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกลุ่มนิสิตนักศึกษาทำตนเป็นแนวหน้าของการเคลื่อนไหวแทนจะทุกเรื่อง ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความระอาต่อภาวะเช่นนั้น มีความรู้สึกว่าสังคมเกิดความระส่ำระสาย หรือกลัวความไม่มั่นคงไม่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิต และดูเหมือนบ้านเมืองเกิดวิกฤติการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีผู้ให้ข้อสังเกตว่า การกระทำการของกลุ่มต่างๆ มีเจตนาเพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสับสน เพื่อถือโอกาสเปลี่ยนรูปการปกครองและสังคมไปสู่ระบบคอมมิวนิสต์ ยิ่งทำให้เกิดความหวาดวิตกในหมู่ประชาชนจนเกิดมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ขึ้นมาคุ้ยพลังกับกลุ่มที่มีบุกบาทอยู่ในขณะนั้น⁹

นอกจากนี้การพยายามบีบคั้นนโยบายสาธารณะโดยผ่านทางนายกรัฐมนตรีโดยตรง เป็นส่วนใหญ่ ทำให้รัฐบาลต้องรับภาระหนักเกินไป เพราะขาดกลุ่มค่านกลาง เช่น พรรคราษฎร เมือง รัฐบาลต้องหมกมุ่นในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและไม่มีเวลาวางแผนระยะยาว การรับแก้ปัญหาโดยตรงโดยใช้อำนาจบริหารโดยไม่ผ่านกระบวนการขั้นตอนตามกฎระเบียบ ทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้นในกลุ่มที่เสียประโยชน์ การเมืองในลักษณะนี้เป็นแบบการเมืองผู้ชน (Politics of Mass Society)¹⁰ นอกจากนี้ฝ่ายบริหารที่มีนโยบายผ่อนปรนถูกมองว่าอ่อนแอ

การเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเปิดเผยของกลุ่มผลประโยชน์ไทยระหว่าง 2516-2519 หยุดชะงักลง โดยการยึดอำนาจของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อ 6 ตุลาคม 2519 ประกาศคณะปฏิรูปฯ และกฎหมายการศึกษาได้ปิดกั้นเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนอย่างถาวรสิ้นเชิง ทำให้กลุ่มอาสาสมัครทางการเมืองส่วนใหญ่ถอยตัวไป ที่ยังมีการเคลื่อนไหวอยู่บ้างก็ส่วนน้อย เฉพาะแต่กลุ่มที่มีข้าราชการผู้มีอำนาจสนับสนุนอยู่แค่ก็ไม่มีการเคลื่อนไหวในลักษณะรุนแรง และเอิกเกริกเหมือนเช่นที่เคยเป็นมา

อย่างไรก็ตามภายหลังเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ 2521 การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่างๆ ในรูปของการชุมนุมหรือกิจกรรมมาประท้วงในประเด็นต่างๆ ก็มีบ้าง แต่ถอยตัวกันได้โดยไม่มีเหตุการณ์รุนแรง กลุ่มที่จัดได้ว่ามีบุกบาทมากที่สุดได้แก่กลุ่มสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ต่างๆ ที่มีการจัดตั้งครั้งที่มีประสิทธิภาพและมีพลังต่อรองสูง แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่มสหภาพดังกล่าว ส่วนใหญ่มักเป็นในเรื่องค่าแรงงานและสวัสดิการ แม้บางครั้งจะถึงขั้นมีจดหมาย แต่ก็รับหนึ่งหรือสองตัวกันไปได้ก่อนที่จะถูกกล่าวต่อไป ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่เป็นกลุ่มที่มีพลังสูงสุดระหว่าง 2516-2519 ปัจจุบันนี้แม้จะมีการรวมกลุ่มในรูปของสหพันธ์ฯ แทนศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแต่ก็ลดบทบาทของบุนการลงและระมัดระวังการเคลื่อนไหวมากขึ้น ไม่รับทุกเรื่องเหมือนเดิม

การปฏิวัติในชื่อของการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 แม้จะสลายพลังของกลุ่มแรงงานรัฐวิสาหกิจลงได้โดยยกเลิกการจัดตั้งเป็นสหภาพแรงงานให้จัดตั้งได้เพียงฐานะสมาคมและห้ามการนัดหยุดงาน แต่ผลจากการปฏิวัติทำให้การรวมตัวของบรรดานักวิชาการ บัญญาชน นักศึกษา และผู้มีแนวคิดแบบประชาธิปไตย หรือต่อต้านการปฏิวัติปรากรถเป็นกลุ่มหรือชุมชนขึ้นเพร่หลาย มีการเผยแพร่ความคิดและแนวทางประชาธิปไตยที่มีอิทธิพลต่อสาธารณะและความคิดของคนในสังคมไม่น้อย ยิ่งมีการกระทำที่สวนทางกับประชาธิปไตยของกลุ่มผู้มีอำนาจโดยเฉพาะกลุ่มทหารมากเท่าไหร่ ก็ทำให้การรวมตัวของฝ่ายนิยมประชาธิปไตยเข้มแข็งและได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดก็สามารถปลุกมวลชนโดยเฉพาะชนชั้นกลางจำนวนมากขึ้นมาชุมนุมประท้วง “นายกคณากลาง” ซึ่งนำไปสู่วิกฤติการณ์ทางการเมืองเมื่อพฤษภาคม 2535 เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง และทำให้รัฐธรรมนูญฯ 2534 ที่ใช้อยู่ถูกแก้ไขใหม่หลักการเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา

5. ปัจจัยก่อลักษณะตะบทบาท

การที่กลุ่มผลประโยชน์ของไทยมีรูปลักษณะและบทบาทดังที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุอธิบายได้หลายประการ แต่ปัจจัยสำคัญที่เห็นเด่นชัดว่ามีอิทธิพลต่อรูปลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ไทยโดยตรงนั้น อาจกล่าวว่าส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการสังคมไทย อุปนิสัยของคนไทย และหัตถศิลป์ต่อการเมืองซึ่งจะได้แยกแยะอธิบายดังต่อไปนี้

1. สภาพสังคมไทย ดร.ไพบูลย์ เครือแก้ว กล่าวว่า การยกย่องคนมีอำนาจหรือผู้ใหญ่ที่มีตำแหน่งและฐานะทางสังคมหรือราชการสูงเป็นลักษณะค่านิยมอย่างหนึ่งของสังคมไทย¹¹ ค่านิยมเช่นนี้เองที่ทำให้กลุ่มผลประโยชน์ไทยนิยมยกย่องเชิดชูบุคคลสำคัญที่มีอำนาจขึ้นเป็นนายก หรือประธานของกลุ่มในทำองเดียว กิจการที่กฎหมายไม่ได้ระบุว่าข้าราชการประจำจะเข้ามามีส่วนในการค้ามิได้ ทำให้บริษัทการค้าต่างๆ พยายามดึงเอานักบุคคลสำคัญในวงการบริหารราชการเข้ามายield เป็นส่วนของคณะกรรมการบริหารบริษัท การกระทำดังกล่าวอยู่อ่อนทำให้แต่ละบริษัทได้อศัยนารมณ์ของบุคคลสำคัญเหล่านั้นหากผลประโยชน์นี้สับเปลี่ยนโดยเนิน โดยเนิน เพราะเมื่อบุคคลเหล่านั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทก็ยอมอดไม่ได้ที่จะใช้การมีช่วยเหลือบริษัทบ้างเป็นธรรมด้วยผลประโยชน์ของบริษัทก็ผลประโยชน์ของตนนั่นเอง¹² ถึงนี้เองที่ทำให้การเคลื่อนไหวเพื่อโน้มน้าวนโยบายรัฐบาลของพ่อค้านายทุนต่างๆ จึงมีลักษณะเป็นการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าวิธีการโดยเปิดเผย

2. อุปนิสัยของคนไทย ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนไทยขอบอย่างง่าย ๆ เกลี่ยด ระเบียบหรือข้อบังคับ ถือเป็นความสะดวกเป็นใหญ่ ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตนโดยตรง ชอบสนุกไปวันหนึ่ง ๆ ลักษณะการดำเนินชีวิตเช่นนี้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการก่อตั้งพลังทางการเมือง¹³ และการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพราะทำให้มองการชุมนุมการเดินขบวนด่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเป็นสิ่งที่น่ารำคาญและเบื่อหน่าย นอกจากนี้ ลักษณะเด่นของอุปนิสัยของคนไทย คือ การไม่ชอบรวมกลุ่ม และการเป็นคนรักสนุกมีผลสั่งต่อลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์เป็นอย่างมาก คือ ทำให้การรวมกลุ่มขาดออกจากกันในวงการต่าง ๆ แบ่งแยกเป็นพวกเป็นเหล่าตามความใกล้ชิดและต้องการของกลุ่มเล็ก ๆ ส่วนอย่างมากกว่าทั้งวงการ และทำให้กลุ่มผลประโยชน์ส่วนใหญ่มักจะไฟหากิจกรรมประเทกที่ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจมาปฏิบัติอยู่เสมอ แทนที่จะสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการบ้านเมืองหรือผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลักสำคัญ

3. ทัศนคติต่อการเมือง โดยทั่วไปแล้วเฉพาะก่อน พ.ศ. 2516 คนไทยมองการเมืองเป็นสิ่งต้องห้าม อาจเป็นเพระความเคยชินต่อการถูกปกครองในลักษณะที่หอบอ่อนให้เป็นส่วนใหญ่ของระบบการปกครองเดิม คือ สมบูรณานาฎาธิราช หรือการปกครองในสมัยปฏิวัติซึ่งเสรีภาพทางการเมืองถูกจำกัด นอกจากนี้การจะจัดตั้งขึ้นมาในรูปของสมาคมจะต้องเป็นนิติบุคคลอย่างถูกต้องได้นั้นกฎหมายก็จะระบุไว้ว่าต้องไม่มีจุดประสงค์ทางการเมือง¹⁴ เพราะฉะนั้นการเคลื่อนไหวใด ๆ ของกลุ่มหรือสมาคมเอกชนที่จะเข้าเกี่ยวข้องกับการเมืองมักจะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เช่น เมื่อนักศึกษามีความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่โจมตีว่า เป็นนักศึกษาหน้าที่เรียนก็เรียนไป ไม่ควรมาถูกกับการเมือง เป็นต้น แม้กระทั่งการเคลื่อนไหวของคนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อพฤษภาคม 2535 ยังถูกตำหนิจากรัฐมนตรีว่าการทบทวนมหาวิทยาลัยว่า ไม่ใช่หน้าที่ควรกลับไปสอนหนังสือในห้องเรียน

6. ความสั่งท้าย

กลุ่มผลประโยชน์มีความสำคัญมากต่อระบบประชาธิปไตย เพราะหน้าที่ของกลุ่มที่มีต่อระบบการปกครองคือ แสดงข้อคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ให้ทราบถึงปัญหาหรือประเด็นการเมืองที่เกิดขึ้น แสดงความต้องการของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอุดมการให้ผู้ปกครองรับทราบ, เชื่อมโยงผู้ปกครองกับสมาชิกของกลุ่ม ทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารที่ถูกต้องของกลุ่มเพื่อประกอบการตัดสินใจ และที่สำคัญคือทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเป็นตัวยืนยันบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ด้วยกันเอง¹⁵ เนื่องจากกลุ่ม

ผลประโยชน์มีความสำคัญอย่างมากต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงมีผู้วิเคราะห์ว่า ปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาไปสู่รูปแบบประชาธิปไตยของไทยไม่เป็นผล คือ การขาดกลุ่มผลประโยชน์ที่รักษาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ที่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการ กำหนดนโยบายของรัฐบาล และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผลให้มีกลุ่ม บุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน คือ กลุ่มทหารและข้าราชการสามารถเข้ามาคุ้มครองจากการเมือง ได้โดยง่าย¹⁶ และการขาดกลุ่มผลประโยชน์เช่นนี้ทำให้ระบบการเมืองไม่สามารถสนองตอบ ความต้องการและผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ได้

ระยะหลังการรวมตัวกันในรูปของกลุ่มผลประโยชน์เพื่อเคลื่อนไหวโน้มน้าวนโยบาย สาธารณะ ก็เริ่มขยายตัวมีหลายกลุ่มขึ้น ทั้งกลุ่มที่จัดตั้งเป็นทางการและรวมกันข้าวรั้งข้าวรา เช่น กลุ่มพิทักษ์เด็ก กลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรี กลุ่มชาวสวนยาง กลุ่มผู้ปลูกกาแฟ กลุ่มที่มี บทบาทมากในระยะหลังคือกลุ่มสหภาพฯ ของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ แต่การเคลื่อนไหวมักเกี่ยวข้อง กับผลประโยชน์ของกลุ่มโดยตรง เช่น การคัดค้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การเรียกร้องค่า แรงขั้นต่ำ ซึ่งการเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ ก็ได้รับความสนใจและยอมรับในบทบาทจาก ทางราชการและรัฐบาล ทำให้บรรยายกาศของการเจรจาต่อรองหรือแก้ปัญหาเป็นไปได้ เม้า บางครั้งจะมีท่าทีบานปลายไปสู่การประท้วงอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ตามภายหลังการปฏิวัติยึดอำนาจของกลุ่มทหารในนามของคณะรักษา ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 และการดำเนินการทางการเมือง ที่นำไปสู่การบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ 2534 ให้คณะ รสช.สามารถสืบทอดอำนาจได้ นำไปสู่การ รวมตัวของกลุ่มประชาธิปไตยทั้งปัญญาชน นิสิตนักศึกษา และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ รวมทั้ง นักการเมืองดำเนินการปลูกเร้าให้มีการตื่นเต้นต่อต้าน และเมื่อพลเอกสุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบกก้าวอกมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ฐานะ “คนกลาง” และใช้ท่าทีแข็งกร้าวต่อการประท้วง ทำให้ขบวนการต่อต้านได้รับ การสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากมวลชนโดยเฉพาะชั้นกลาง และเมื่อกลุ่มทหารตัดสินใจ ใช้ความรุนแรงปราบปรามจึงทำให้เกิดวิกฤติการณ์พฤษภาคม 2535 นำไปสู่การลาออกจาก ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร ปรากฏการณ์ครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็น ความสำเร็จระดับหนึ่งของกลุ่มอาสาสมัครทางการเมืองของไทย

เชิงอธรรถ

¹Wendell Branchard, Thailand : Its People Its Society, Its Culture (New Haven, Conn : Human Relations Area Files, Inc., 1958), 415.

²การที่จะเรียกกลุ่มว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือกลุ่มอิทธิพลหรือผู้ลั่นดัน (Pressure Group) นักวิชาการท่านหนึ่งได้คิดว่า ในสมัยก่อนนั้นนักเรียกกลุ่มการเมืองที่ไม่ใช่พรรคราชการเมืองว่า กลุ่มอิทธิพล แต่ปัจจุบันนี้ นิยมเรียกว่า กลุ่มผลประโยชน์ซึ่งตรงกับความเป็นจริงมากกว่า คำว่ากลุ่มอิทธิพลหรือผู้ลั่นจึงกลายเป็นคำใหม่ที่ใช้เรียก กลุ่มผลประโยชน์ที่อยู่ตรงข้าม C. Herman Pritchett, and Others, American Democracy (New York : Harper and Row, Publishers, 1967), 374 - 51.

³เล่นเดียวกัน, 375.

⁴วิทยา นาภาศิริกิจ, และสุรพงษ์ ราชภัณฑารักษ์, พระครistenเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520), 293 - 8.

⁵ประชานาเบอร์ 40, “วิเคราะห์การเมือง”, ประชาธิปไตย (3 ตุลาคม 2517), 5.

⁶สายหยุด เกิดผล, และสมชัย รักภิจิตร, บุญคงคาสตร์เพื่อการต่างอยู่ของชาติ (บริษัทพิพากษ์ประชา จำกัด, 2519), 5 - 10.

⁷ชัยอนันต์ สมุทรวิชช, การเมืองกับการบริหาร (คณะรัฐศาสตร์, จุฬาฯ, 2520), 43.

⁸สุนุม นวลสุก, “กลุ่มอาสาสมัครไทย”, วารสารรัฐศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน, 2517), 43 - 4.

⁹สายหยุด เกิดผล, และสมชัย รักภิจิตร, บุญคงคาสตร์เพื่อการต่างอยู่ของชาติ, 1-33.

¹⁰สิริฤท ศรีวงศิน, “ปัญหาการเมืองไทยในอนาคต”, รัฐศาสตร์ 17, 97-8.

¹¹ไพบูลย์ เครือแก้ว, สังคมสังคมไทย (โรงพิมพ์เลียงชีงจางเจริญ, 2515), 101.

¹²G. William Skinner หลังจากศึกษาพฤติกรรมของชาวจีนในประเทศไทยได้ชี้ว่าผู้นำทางการต้ององรีนั้นพูดว่า ในในการทำการค้าในไทย้าประชาจกการสนับสนุนจะโดยชัดแจ้งหรือแต่เพียงเบื้องหลัง จาบุคคลสำคัญของคณะกรรมการบริหารของไทยแล้ว ที่ยากที่จะทำการค้าโดยเต็มที่ อาจถูกกลั่นแกล้งจนไม่สามารถดำเนินงานได้ตลอด ดังนั้นบรรดาผู้ทรงอิทธิพลจึงต้องการค้าชาวจีน จึงต้องฝ่าหากการสนับสนุนอย่างทั่วจากบุคคลสำคัญฝ่ายบริหารของไทย โดยการมอบตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารของบุรษทกการค้าสำคัญให้ผู้นำฝ่ายบริหารของไทยมีส่วนร่วมด้วย หรือไม่ก็จัดตั้งบริษัทแบบที่คนจีนเป็นผู้จัดทำทุนและมองช่องทางในการลงทุน ส่วนบุรษการเป็นฝ่ายคุ้มครองหรือให้สิทธิพิเศษในส่วนที่เกี่ยวกับทางราชการ เป็นต้น อ่าน G. William Skinner, Leadership and Power in the Chinese Community of Thailand (New York : Cornell University Press, 1967) 186 - 99.

¹³พงษ์เพ็ญ ศกุนดาภัย, ประชาธิปไตยกับกระบวนการเมืองไทย (สมาคมสังคมศาสตร์, 2512), 16 - 7.

¹⁴แสง รัตน์มงคล, “กลุ่มอิทธิพล กำเนิด บทบาท ผู้สร้างและบรรคนะต่อการเปลี่ยนแปลง”, ใน ชัยอนันต์ สมุทรวิชช, และคณะ,(บก.), สังคมเมือง (ไทยวัฒนาพาณิช, 2514) 228

¹⁵Herman Pritchett* American Democracy, 376 - 7

¹⁶ไพบูลย์ ช่างเรียน, สังคมสังคมและการปกครองของไทย (ไทยวัฒนาพาณิช, 2514) 85.